

Sygn. akt III AUa 484/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SA Barbara Białecka del. SO Beata Górska (spr.)

Protokolant: st. sekretarz sądowy K. Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku D. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o odsetki

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 maja 2013 r. sygn. akt VI U 1062/12

postanawia:

uchylić zaskarżony wyrok, odrzucić odwołanie i umorzyć postępowanie w sprawie.

SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska del. SSO Beata Górska

Sygn. akt III AUa 484/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12.09.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu D. Ł. prawa do wypłaty odsetek od renty wypłacanej z opóźnieniem.

D. Ł. w odwołaniu od decyzji organu rentowego podniósł, że odmowa wypłaty odsetek jest bezpodstawna, gdyż świadczenie rentowe nie było mu wypłacane w pierwotnych terminach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc, iż ostatnią okolicznością niezbędną do przyznania świadczenia rentowego był dzień wpływu informacji z Powiatowego Urzędu Pracy, tj. 17.04.2012 roku,

a zatem do tego czasu organ nie mógł pozostawać w opóźnieniu w wypłacie świadczenia, a poza tym przepisy ustawy z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych nie przewidują prawa do odsetek.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 16.05.2013r. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i zasądził na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego kwotę 1494,60 zł tytułem odsetek od niewypłaconego w terminie świadczenia rentowego.

Sąd I Instancji ustalił, że D. Ł. pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową do dnia 31.01.2011 roku. Decyzją z dnia 15.02. 2011 roku organ rentowy odmówił mu prawa do tego świadczenia. Od tej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie do Sądu, który wyrokiem z dnia 27.02.2012 roku przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową od dnia 1.02.2011 roku na dwa lata. Prawomocny wyrok wpłynął do ZUS w dniu 27.03.2012 roku. Wykonując ten wyrok organ rentowy wystąpił do Powiatowego Urzędu Pracy o informację i po jej uzyskaniu w dniu 17.04.2012 roku wypłacił ubezpieczonemu wyrównanie renty w dniu 04.05.2012 roku, bez odsetek. Organ rentowy dokonał błędnego ustalenia dotyczącego poprawy w stanie zdrowia ubezpieczonego, opartej na nieuprawnionym orzeczeniu orzecznika ZUS, iż ubezpieczony odzyskał zdolność do pracy.

Odsetki od niewypłaconego w terminie świadczenia rentowego wynosiły kwotę 1.494,60 złotych.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie w zakresie żądania odsetek za okres od 1.04. 2011 roku do 3.05.2012 roku (dnia wypłaty świadczenia bez odsetek) i wskazał za podstawę prawną rozstrzygnięcia art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227, ze zmianami) w zakresie terminu wydania decyzji, oraz art. 56 ust. 4 ustawy z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych odsyłający m.in. do art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity opublikowany w Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585, ze zm.) – regulującego zasady wypłacania świadczeń, jednocześnie przytaczając ich treść, a nadto rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 01 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 12 poz. 104). W ocenie Sądu orzekającego w pierwszej instancji stanowisko organu rentowego było niezasadne, gdyż za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy, a w sprawie organ rentowy mógł wydać decyzję zgodną z prawem, w terminie 30 dni, licząc od dnia 3.02.2011 roku tj. od dnia w którym komisja lekarska orzekała

o zdolności ubezpieczonego do pracy. Jak podniósł Sąd meriti, analiza dokumentacji medycznej zawartej w aktach organu rentowego oraz opinii biegłych sądowych wskazywała bowiem na to, że wydanie decyzji przyznającej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową było możliwe, tym bardziej, że w aktach orzeczniczych ubezpieczonego znajdowały się wszystkie niezbędne dokumenty świadczące o jego dalszej częściowej niezdolności do pracy. Orzecznik ZUS i Komisja Lekarska ZUS niewłaściwie oceniała stan zdrowia ubezpieczonego uznając poprawę której w rzeczywistości nie było. Biegli sądowi jednoznacznie na ten błąd organu rentowego wskazali. Ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji przyznającej ubezpieczonemu prawo do dalszej renty z tytułu niezdolności

do pracy w związku ze służbą wojskową nie mogło stanowić uzyskanie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy, bowiem informacja dotycząca pobierania przez ubezpieczonego świadczeń dla osób bezrobotnych nie miała wpływu na jego prawo do renty. Sąd Okręgowy podniósł, że miała ona znaczenie jedynie w zakresie ewentualnych rozliczeń pomiędzy organem rentowym, a Powiatowym Urzędem Pracy. Dlatego nie można było terminu do wydania prawidłowej decyzji ustalającej prawo do renty D. Ł. liczyć od kwietnia 2012 roku. Nie ulegało też wątpliwości,

że pozbawienie prawa do odsetek od niewypłaconych w terminie, z przyczyn leżących po stronie organu rentowego, świadczeń inwalidów wojennych i wojskowych stałoby w rażącej sprzeczności z zasadą równego traktowania ubezpieczonych.

Z powyższych przyczyn, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego odsetki ustawowe w łącznej kwocie 1.494,60 zł.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zaskarżył w całości Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1/ przepisu art. 64 ustawy z dnia 29.05.1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na nie zastosowaniu przez Sąd Okręgowy przedmiotowej regulacji, skutkujące pominięciem, iż w sprawach nieuregulowanych ww. ustawie stosuje się odpowiednio: art. 12-14, 70,74,83,88-93,102, art. 103 ust. 3, art. 107, art. 107a, 114 i 126-144 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podczas, gdy zastosowanie przedmiotowej regulacji, wyłączającej sporne prawo ubezpieczonego do odsetek, winno skutkować oddaleniem odwołania od decyzji,

2/ przepisów art. 118 ust. 1-7 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 64 ustawy z dnia 29.05.1974r.

o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin przez niewłaściwe zastosowanie, polegające na zastosowaniu wyżej wskazanych przepisów, choć przedmiotowa regulacja nie znajdowała zastosowania w niniejszej sprawie z uwagi

na brak jej wskazania w przepisie art. 64 ustawy z dnia 29.05.1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego jej rozpoznania, ewentualnie jego zmianę poprzez oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego spowodowała uchylenie zaskarżonego wyroku, lecz z innych przyczyn niż poniesione w tym środku zaskarżenia, ale nadto odrzucenie odwołania ubezpieczonego i umorzenie całego postępowania w sprawie.

Po ponownej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Apelacyjny ustalił bowiem, że sprawa o wypłatę odsetek od nieterminowo wypłaconej renty była przedmiotem innego obecnie prawomocnie zakończonego procesu, zawisłego najpierw przed Sądem Okręgowym w Gorzowie Wielkopolskim (sygn. VI U 1010/12), a następnie wskutek apelacji organu rentowego od wyroku tegoż Sądu

z dnia 16.05.2013r., przed tutejszym Sądem Apelacyjnym (sprawa o sygn. III AUa 485/13). Zaistniał stan powagi rzeczy osądzonej (res iudicata). Podkreślić przy tym należy, że Sąd Odwoławczy rozpoznał niniejszą sprawę w granicach apelacji, zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c., lecz jako instancja kontrolna i merytoryczna, był nie tylko uprawniony, ale i zobowiązany, niezależnie od zarzutów apelacji, do rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału i dokonania jego własnej oceny prawnej.

W prawomocnie rozstrzygniętej sprawie, jaka toczyła się pomiędzy ubezpieczonym, a organem rentowym, przesądzono już kwestię odpowiedzialności za zwłokę

w wypłacie świadczenia rentowego, a w konsekwencji zasądzono na rzecz ubezpieczonego stosowną sumę odsetek ustawowych. Niniejsza zaś sprawa dotyczy zupełnie tożsamej materii. Należy wyjaśnić, iż o powadze rzeczy osądzonej decyduje zaś - poza identycznością stron podstawy sporu, także niezmienny stan faktyczny (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17.03.1950 r., WaC 339/49, OSN 1951 nr III, poz. 65, postanowienie z dnia 09.06.1971 r., II CZ 59/71, OSNCP 1971 nr 12, poz. 226). W niniejszej sprawie, niewątpliwie mamy zbieżny stan faktyczny oraz przedmiot sporu. Mimo kolejnego odwołania ubezpieczonego, tym razem od decyzji

z dnia 12.09.2012r. (k. 197 akt rentowych), w istocie nadal mamy do czynienia z tym samym przedmiotem sporu, tym bardziej, że nie doszło do zmiany okoliczności stanowiących podstawę faktyczną żądania ubezpieczonego, wyznaczającego zakres

oraz przedmiot rozpoznania sądów. Należy podnieść, iż zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo jeżeli została już prawomocnie osądzona. Przepis ten znajduje zastosowanie także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, choć rolę pozwu pełni odwołanie od decyzji. Oznacza to, że po wytoczeniu powództwa (wniesienia odwołania) nie można wystąpić z drugim pozwem (odwołaniem) o to samo roszczenie, nawet w innym trybie postępowania cywilnego. Stan sprawy w toku zachodzi wówczas, gdy występuje identyczność stron i roszczeń procesowych. Identyczność stron istnieje kiedy w obydwu sprawach uczestniczą te same strony, zaś z identycznością roszczeń mamy do czynienia kiedy żądania obydwu pozwów i ich podstawy faktyczne (okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie) są takie same. Sąd bierze to pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy (art. 202 k.p.c.). Dokonując zatem subsumcji wskazanych okoliczności z regulacją przepisu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że tożsamość żądań ubezpieczonego, a w efekcie tożsamość przedmiotów postępowań przesądza o zaistnieniu stanu litispendencji, co powoduje konieczność odrzucenia odwołania w niniejszej sprawie na zasadzie cytowanej regulacji. W tym stanie rzeczy należało odrzucić odwołanie

i uchylić wyrok sądu pierwszej instancji. Należało też mieć na uwadze regulację art. 355 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Z uwagi bowiem na prawomocne przesądzenie we wcześniejszej rozpatrywanej sprawie kwestii odsetek należnych ubezpieczonemu, w niniejszym postępowaniu niedopuszczalnym jest ponowne rozstrzygnięcie tej materii.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 3 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok

i odrzucił odwołanie, oraz na podstawie art. 355 k.p.c., umorzył niniejsze postępowanie, o czym orzekł w sentencji.

del. SSO Beata Górka SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białicka